

MammenFri (skolenummer 701016) Tilsynserklæring 2023 – 2024

Det formelle:

Som tilsynsførende er opgaven at føre tilsyn med

1. elevernes standpunkt i dansk, matematik og engelsk
2. at skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering kan ”stå mål med”, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen
3. at vurdere om skolen forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre samt udvikler og styrker elevernes demokratiske dannelse og deres kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder kønnenes ligestilling.
4. at undervisningssproget er dansk
5. skolens donationer
6. om skolen har kønsopdelt undervisning
7. skolens procedure for den skærpede underretningspligt

Ifølge lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Besøgene beskrives digitalt til undervisningsministeriet via en hjemmeside hos Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, STUK, her er også en lang række spørgsmål hvor den tilsynsførende skal uddybe svar. Min orientering her er mere uddybet end den der afleveres til ministeriet.

Det konkrete:

Jeg har i indeværende skoleår besøgt skolen to gange den 23.11.23 og den 13.3. 2024.

Dette er mit første år som tilsynsførende på MammenFri og jeg har derfor tilstræbt at være i alle klasser, overvære undervisning i de tre fagområder som skolen undervisning er opdelt i og overvære undervisning hos alle de lærere, der har været på skolen de dage jeg har været på tilsyn.

Jeg har deltaget i morgensamling begge gange med sang, bevægelse og/eller fortælling. Morgensamling/morgensang er en central del af skolens virke og giver mig et billede af en levende tradition, hvor energifyldt fællessang og fortælling med både naturvidenskabelig viden og livsfilosofi giver anledning til refleksion over menneskelivet og menneskets samspil med naturen. Eleverne kan lytte opmærksomt i lang tid, de

MammenFri (skolenummer 701016) Tilsynserklæring 2023 – 2024

synger engageret med og instruktioner/ skift i aktiviteter foregår smidigt, hjælpsomt og uden elevforstyrrelser.

Ved mit første tilsynsbesøg den 23. nov. 2023 prioriterede jeg at komme så bredt rundt på skolen som muligt med den konsekvens at det blev i kortere tid hvert sted. Jeg overværede 11 undervisningsforløb og kom omkring flg :

1. Morgenidræt for alle dvs. 0.-2. legeaktiviteter, 3.-5- boldaktiviteter med konkurrenceelementer i gymnastiksal og 6.-9. boldspil ude.
2. 4.-5. kl. dansk med fælleslæsning af klassikeren *Farvel til Rotterede af Hjørdis Warming*. Jeg blev informeret om læseplansordning, der både har en faglig og social dimension. Timen bød også på begyndende praktisk planlægning af den kommende Luciadag. Klassen har tilknyttet ekstra lærerressourcer, hvis konkrete anvendelse jeg fik indblik i.
3. 8.-9.kl dansk startede læsning af ny fællesbog: *Det år sjæle slår smut* af Jesper Wung-Sung. En klassisk dansk ungdomsbog om et år på efterskole.
4. Undervisningen i 8.-9- kl fortsatte med engelsk, hvor de så filmatiseringen af endnu en ungdomsklassiker: *En flænge i himlen* af Grey. Begge romaner rummer stærke beskrivelser af ungdomsliv med venskab, kærlighed, tab, sygdom, død. Store temaer som netop god litteratur som de nævnte kan bidrage til at give ord.
5. 2.-3. klasse havde bibliotekstime og stillelæsning hvilket gav anledning til både at se hvordan skolen lille bibliotek bruges og snakke med flere elever om det de havde valgt at læse, hvad der var spændende, svært, sjovt osv.
6. 4.-5. klasse havde historie med udgangspunkt i Grønland. Arbejdsformen flerfagligt med perspektiver til både historie, geografi og biologi.
7. 6.-7 klasse havde historie, hvor der blev arbejdet i 4 grupper med nyere dansk historie :60'erne, 70'erne, 80'erne og 90'erne hvor det fælles var ungdomskulturelle fænomener som musik og mode. Eleverne arbejdede ret selvstændigt så tilsynet gav anledning til en lærersamtale om de emner, som klassen i øvrigt havde været omkring i året.
8. 0.-3. klasse havde emne, desværre var læreren syg, så med vikardækning blev det et kort besøg og mere en observation af elevgruppens evne til at håndtere situationen med en ikke fast og klar plan for timen. Eleverne tegnede og jeg kunne observere hvordan den ekstra støtte til en enkelt elev blev anvendt.
9. 8.- 9. klasse arbejdede i matematik individuelt ud fra en samlet opgavesæt. En meget rolig og koncentreret klasse, hvor læreren havde overskud til at hjælpe de elever, der havde behov for det. Opgaverne skulle afleveres digitalt til læreren og så vidt jeg kunne observere var alle elever fortrolige med arbejdsformen.
10. 7.-9. kl valgfag musik, der er prøvefag. Undervisningen var derfor også prøveforberedende og eleverne var meget optaget af at analysere musikvideo med Taylor Swift og de fik præsenteret brug af musik til film således at den samme filmscene blev gentaget med forskellig musik. Spørgsmål om hvordan musikkens

MammenFri (skolenummer 701016) Tilsynserklæring 2023 – 2024

stemning sætter tilskuerens forventninger blev analyseret og sjovt behandlet.

Læreren lagde vægt på at eleverne anvendte faglige begreber således at alle var godt klædt på til fagligt at analysere brug af musik til film til en evt prøve.

11. 4.-5.kl valgfag krea i faglokalet, hvor der blev produceret en slags dukker af forskellige materialer.

Mit andet tilsynsbesøg den 13. 3. 2024 var ganske anderledes da der var fagdag. Da skolen har 10 fagdage om året, er det en væsentlig del af den samlede undervisning, som gennemføres på denne måde, det gav derfor god mening at lave tilsyn sådan en dag. Fagdagen var ikke *et* fælles projekt, men med dansk i 0.-5 kl., engelsk og projekt i 6.-7. kl. og sexualundervisning i 8.-9.kl.

Mine kommentarer og observationer følger den rækkefølge som jeg observerede:

1. 0.-3. klasse arbejde med Jakob Martin Strids billedtekstbog *Den kæmpestore pære* på to forskellige niveauer. Den yngste gruppe fik læst op og i fællesskab fik eleverne styr på persongalleri og miljø (Solby). Eleverne sad og tegnede mens der blev læst op. Efterfølgende skulle eleverne identificere genretræk som ”tre opgaver der skal løses” og læreren fortalte om den typiske fortællestruktur i eventyr: ude – hjemme – ude. To elever har støtte. Jeg ser elever, som er meget optagede af fortællingen og de opgaver de skal arbejde videre med bla. skal de lave en flaskepost med en besked om at de er strandet på en øde ø. Efterfølgende smides flaskeposten i havet (et markeret område i fællesrummet), hvor eleverne så skal fange flaskeposter og læse teksterne. 2.-3. kl. ser tegnefilmen *Den kæmpestore pære*. Jeg benytter tiden til samtale med læreren om klassens trivsel, som der er brugt en del tid på og på at få indsigt i det faglige arbejde. Ingen elever med støttebehov.
2. 4.-5.kl. læser *Djævelens Lærling* af Kenneth Bøgh Andersen og da jeg ankomme er klassen i gang med at finde madrasser frem så hele klassen bliver forvandlet til en liggende læsesal, hvor de fleste elever ender med at ligge og læse. Eleverne er helt fordybede i læsning, og jeg benytter tiden til samtale med en elev om bogen, dansk generelt, klassens fællesskab og drengens liv omkring skolen. Det er bl.a. interessant at høre hvor mange elever der cykler i skole.
3. 7. kl arbejder hele ugen med projektopgave. Formålet er at indøve arbejdsformen som de skal mestre i 9. kl. Det fælles overordnede emne er *danskehed*. Konkret arbejder eleverne i grupper med emner som AI, børns og unges sundhed og trivsel, dansk landbrug og veganer. For at komme i dybden med hvordan arbejdsprocessen er organiseret laver jeg et lille interview med en elev, der redegør for hendes ugeplan, undersøgelsesspørgsmål, foreløbige svar, kilder etc. Kravet til projektopgaven er at eleverne skal lave et produkt. Det skulle i dette tilfælde være en film med to interviews, som viser resultater af projektets undersøgelse. Det var seriøst og med sans for fremstilling af opgavens ”resultater”. En anden gruppe manglede både viden og struktur på opgaven, så de skulle til at få hjælp og

MammenFri (skolenummer 701016) Tilsynserklæring 2023 – 2024

stramme op. Et forløb på fem dage kan være svært at disponere, netop derfor er det positivt at eleverne får øvet sig i arbejdsformen.

4. 8.-9.kl havde sexualundervisning - kønsopdelt undervisning – hvilket jeg skal bemærke og forholde mig specifikt til som tilsynsførende. Kønsopdelt undervisning skal være begrundet pædagogisk.. Det må jeg sige at det var. Jeg var sammen med pigerne og ser en meget åben, reel og ærlig samtale, hvor de fleste af pigerne deltager. Der er også elever som kun lytter. Elevernes forskellige alder, modenhed og blufærdighed gør at netop her, skal der vises pædagogisk takt i forhold til hvor meget den enkelte elev skal byde ind. Det håndteres fint. Det anvendte materiale fra Sex og Samfund var fremragende og belyste emnet godt. Jeg fandt det interessant at samtalen også handlede om ligestilling, kønnede udtryk i sproget og inddrog et internationalt blik på sexualoplysning, hvor eleverne så en kortfilm om vilkår for unge kvinder i Uganda. Opsamling og evaluering viste hvad eleverne havde fået ud af forløbet.

Indsigt i skolens undervisningsplaner

Skolens personale har jeg mødt dels i den mere uformelle snak på lærerværelset, og dels i samværet omkring undervisningssituationen.

Jeg har haft to møder med samtaler med lærere om deres undervisningsplaner, materialevalg, overvejelser i forhold til samlæsning af to klassetrin, arbejde med Fælles Mål samt refleksioner over hvordan man kan sikre sig faglig sparring på en lille skole hvor der ikke er fagkollegaer. Konkret anvendes f.eks FB-grupper og naturligvis forlagenes fagportaler.

Vurdering af elevernes faglige standpunkt:

Min samlede vurdering er at skolens elever, fra børnehaveklassen til udskolingen, møder engagerede, velforberejede og samarbejdende lærere. Undervisningsmaterialet, den generelle gennemførsel af undervisningen, samt den løbende evaluering af indhold og udbytte står til fulde mål med, hvad der kan forventes.

To gange har jeg deltaget i morgensangen, hvor jeg oplever at den skaber det nærvær og det fællesskab, som er centralt for skolen.

Uanset om jeg har været blandt de mindste eller de største elever, er der en god disciplin og forståelse for undervisningens indhold og afvikling. Jeg bemærker på alle klassetrin en positiv personlig kontakt mellem lærer og elev – ligesom balanceringen mellem faglighed og social trivsel optager de lærere jeg har haft samtaler med.

Vurdering af skolens samlede undervisningstilbud:

Selv om MammenFri organiserer undervisningen i hjemkundskab, historie og kristendomskundskab anderledes end folkeskolen så svarer skolens samlede

MammenFri (skolenummer 701016) Tilsynserklæring 2023 – 2024

undervisningstilbud til, hvad man kan se i folkeskolen. Skolens undervisning dækker, hvad man kan finde i folkeskolens opdeling af fagene i humanistiske fag, naturfag og praktisk/musiske fag.

Vurdering af om skolen forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre:

MammenFri er en rummelig skole, hvor der er plads til elever med særlige behov. Der er en generel inkluderende atmosfære, jeg oplever at eleverne er frimodige og tillidsfulde i deres kontakt til skolens ansatte. Skolen bidrager dermed til at eleverne udvikler livsmod og får erfaringer fra skolelivet, der bidrager til at de kan leve i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens atmosfære, faglige niveau og samværet mellem elever og lærere fremmer således demokratisk dannelse.

Undervisningssproget er dansk:

Undervisningssproget er dansk.

Donationer:

Der har ikke været donationer i 2023

Kønsopdelt undervisning:

Skolen har ikke generelt kønsopdelt undervisning, men hvis det anses for at være pædagogisk hensigtsmæssigt gøres det f.eks. i noget af sexualundervisningen.

Skærpet underretningspligt

Jeg kan efter samtaler med skolelederen konstatere, at skolens personale er bekendt med procedure for underretning.

Yderligere kommentarer:

I mit første år som tilsynsførende har følt mig velkommen, inkluderet og ærligt mødt blandt skolens personale – ligesom mit møde med eleverne har været uden forbehold eller vanskeligheder. Den åbenhed og imødekommenhed, jeg møder som tilsynsførende, er særdeles værdsat, og det har været med til at give mig en forståelse for skolens hverdag.

Dette meddelt på skolen generalforsamling den 16. april 2024.